

Ikt. sz.: EUB-42/15-3/2022.

EUB-12/2022. sz. ülés
(EUB-12/2022-2026. sz. ülés)

J e g y z ő k ö n y v

az Országgyűlés **Európai Ügyek Bizottságának**
2022. október 24-én, hétfőn, 9 óra 05 perckor
az Országház Bánffy Miklós gróf termében (főemelet 66.)
megtartott üléséről

Tartalomjegyzék

<i>Az ülés megnyitása, a határozatképesség megállapítása, a napirend elfogadása</i>	5
<i>Tájékoztató az Európai Tanács 2022. októberi formális üléséről és a prágai csúcstalálkozókról</i>	5
<i>Dr. Bóka János tájékoztatója</i>	5
<i>Kérdések</i>	13
<i>Dr. Bóka János válaszai</i>	15
<i>Tájékoztató a Bel- és Igazságügyi Tanács 2022. október 14-ei ülésének eredményeiről</i>	20
<i>Dr. Hegyaljai Mátyás tájékoztatója</i>	21
<i>Kérdések</i>	24
<i>Dr. Hegyaljai Mátyás válasza</i>	25
<i>Az ülés berekesztése</i>	27

Napirendi javaslat

1. Tájékoztató az Európai Tanács 2022. októberi formális üléséről és a prágai csúcstalálkozókról
Előterjesztő:
Dr. Bóka János, az Igazságügyi Minisztérium államtitkára
2. Tájékoztató a Bel- és Igazságügyi Tanács 2022. október 14-ei ülésének eredményeiről
Előterjesztő:
Dr. Hegyaljai Máttyás, a Belügyminisztérium helyettes államtitkára

Az ülés résztvevői

A bizottság részéről

Megjelent

Elnököl: Tessely Zoltán (Fidesz), a bizottság alelnöke

Balassa Péter (Jobbik), a bizottság alelnöke
Illés Boglárka (Fidesz)
Dr. Juhász Hajnalka (KDNP)
Fekete-Győr András (Momentum)

Helyettesítési megbízást adott

Dr. Hörcsik Richárd (Fidesz) Tessely Zoltánnak (Fidesz)
Riz Gábor (Fidesz) Illés Boglárkának (Fidesz)
Dr. Tiba István (Fidesz) dr. Juhász Hajnalkának (KDNP)

A bizottság titkársága részéről

Dr. Juhász László főosztályvezető-helyettes
Dr. Tamás Csaba Gergely bizottsági főmunkatárs
Nyilas Dániel bizottsági munkatárs

Meghívottak

Hozzászólók

Dr. Bóka János államtitkár (Igazságügyi Minisztérium)
Dr. Hegyaljai Mátyás helyettes államtitkár (Belügyminisztérium)

Megjelent

Koranisz Laokratisz görög nemzetiségi szószóló

(Az ülés kezdetének időpontja: 9 óra 05 perc)

Az ülés megnyitása, a határozatképeség megállapítása, a napirend elfogadása

TESSELY ZOLTÁN (Fidesz), a bizottság alelnöke, a továbbiakban ELNÖK: Nagy szeretettel köszöntöm kedves mindnyájukat. A bizottság ülését megnyitom. Megállapítom, hogy az eseti képviseleti megbízásokkal együtt határozatképesek vagyunk.

Először a napirendről fogunk szavazni. Két napirendi ponttal hirdettük meg a mai bizottsági ülést. Kérdezem, hogy van-e ezzel kapcsolatos észrevétel. *(Ilyen jelzés nincs.)* Nem látok jelzést. Kérem, hogy szavazzunk a napirendről. Aki elfogadja, kérem, most jelezze! *(Szavazás.)* A napirendet elfogadtuk.

Engedjék meg, hogy tájékoztassam önöket arról, hogy előre írásban jelezte távollétét dr. Hörcsik Richárd elnök úr, Barkóczy Balázs alelnök úr és Riz Gábor bizottsági tagunk.

Tájékoztató az Európai Tanács 2022. októberi formális üléséről és a prágai csúcstalálkozókról

Első napirendi pontunk: tájékoztató az Európai Tanács 2022. októberi formális üléséről és a prágai csúcstalálkozókról. Az elmúlt héten került sor az Európai Tanács ülésére, ahol energiakérdések mellett, számos külkapcsolati kérdés mellett Ukrajna szerepelt a napirenden. Megállapodásra jutottak az energiaárak leszorításáról az uniós tagállamok vezetői oly módon, hogy az egységes és tagállamok közötti szolidaritás érvényesüljön az energiaügyekben is. Orbán Viktor miniszterelnök úr azt mondta nyilatkozatában, hogy megállapodtunk abban, hogy ha lesz is gázársapka Európában, az nem érinti majd azokat a hosszú távú szerződéseket, amelyek nélkül Magyarország gázellátása egyik napról a másikra ellehetetlenülne. Ha lesz közös gázbeszerzés Európában, az nem lesz kötelező Magyarországnak, így továbbra is nyitva az összes beszerzési lehetőség. Prágában pedig a 44 országot tömörítő Európai Politikai Közösség is találkozót tartott, amellyel kapcsolatosan is várjuk államtitkár úr beszámolóját. Át is adom a szót, parancsoljon.

Dr. Bóka János tájékoztatója

DR. BÓKA JÁNOS államtitkár (Igazságügyi Minisztérium): Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Bizottság! Köszönöm a szót. Ha megengedik, időrendi sorrendben folytatom a beszámolót.

A cseh elnökség az Európai Politikai Közösség első csúcstalálkozóját 2022. október 6-ára szervezte meg Prágában. Az Európai Politikai Közösség ötlete a francia soros elnökség időszakából származik. Macron elnök javaslata volt egy olyan formátum létrehozása, amely lehetőséget ad arra, hogy az Európai Unió kívüli, szomszédságokban található országokkal együtt strukturált együttműködés alakuljon ki a közös érdekű ügyekben, ezt elsősorban egy biztonságpolitikai formátumként képzelte el Macron elnök. Az Ukrajna elleni orosz agresszió miatt megrendült európai biztonságpolitikai architektúrát szerette volna újjáépíteni ezzel a kezdeményezéssel.

Ezt a kezdeményezést óvatos lelkesedéssel fogadta valamennyi tagállam. Nekünk is vannak tapasztalataink a francia, Európai Politikai Közösséggel kapcsolatos kezdeményezésekről. Nem sokkal a rendszerváltás után, a kilencvenes évek elején Mitterrand francia köztársasági elnök állt elő egy ilyen javaslattal, pontosan akkor, amikor a közép-kelet-európai országok európai ambícióikat bejelentették. Akkoriban ezt a kezdeményezést mindenki úgy értelmezte, hogy valamilyen párhuzamos csatlakozási struktúra jönne létre, amelynek a vége nem az Európai Unió tagsága,

hanem valamilyen lazább együttműködés az Európai Unió és az érintett tagállamok között. Ezt a bővítés alternatívájának tekintették, és ez a kezdeményezés akkor nem is futott be nagy karriert.

A jelen kezdeményezést egyébként Magyarország is támogatta három alapvető feltétellel. Az első feltétel az volt, hogy ennek az együttműködésnek kézzelfogható eredményeket kell hozni valamennyi részt vevő állam számára. A másik előfeltételünk az volt, hogy ez a kezdeményezés nem lehet a bővítés alternatívája sem a keleti szomszédságunkban, sem pedig a Nyugat-Balkánon megtalálható tagjelölt országok szempontjából. A harmadik pedig az volt, hogy ennek az együttműködésnek valóban az egyenlő felek párbeszédén kell alapulnia, nem kreálhatunk egy olyan formátumot, ahol a kizárólagos elvárás az Európai Unió részéről a többi részt vevő állammal szemben az, hogy az Európai Unió által meghatározott politikai irányvonalhoz csatlakozzanak anélkül, hogy azért cserébe a tagság bármilyen perspektíváját az Európai Unió felvillantssa.

Ezekkel a feltételekkel és várakozásokkal tekintettünk a politikai közösség első csúcstalálkozója felé. Ez a csúcstalálkozó annyiban beváltotta a hozzá fűzött reményeket, hogy ez a formáció megszilárdulni látszik. A politikai közösség első csúcstalálkozásán döntés született arról, hogy a következő csúcstalálkozóra az Európai Unión kívüli tagállamban kerül sor. Ez Moldova lesz. Utána pedig féléves váltásban Európai Unión belüli és Európai Unión kívüli ország fogja ellátni ennek a csúcstalálkozónak a házigazda szerepét. Ezt követően Moldova után Spanyolország, azt követően pedig az Egyesült Királyság kerül majd sorra, és ha jól számolunk, akkor 2024 második félévében ismét európai uniós tagállam fogja ennek a formációnak az elnöklését ellátni, ez pedig Magyarország lesz. Tehát a magyar soros uniós elnökség ideje alatt lehet készülni egy újabb európai politikai közösségi csúcstalálkozóra.

Ami a megbeszéltek tematikáit illeti, alapvetően a biztonságpolitikai együttműködés, illetve energiabiztonság, a klíma és a gazdaság kérdései voltak napirenden. Ezeket a kérdéseket tematikus kerekasztalok keretében beszélték meg az állam- és kormányfők. Ezek a kerekasztalok vegyes összetételűek voltak, tehát EU-n belüli és kívüli résztvevők is részt vettek ebben. Ezek a kerekasztalok az európai terminológiával élve nyílt és őszinte párbeszédet hoztak, ami azt jelenti, hogy számos kérdésben ellentétes álláspontok körvonalazódtak, azonban, úgy gondolom, hogy a politikai közösségi csúcstalálkozónak már önmagában az eredménye, hogy ez létrejött. Mind a tagság, mind a struktúra, mind pedig a tematika tekintetében nem látszanak még a körvonalai, de bízom benne, hogy az elkövetkező csúcstalálkozók lehetőséget adnak arra, hogy, ahogy a magyar elvárásokat megfogalmaztuk az elején, minden tagállam számára valódi kézzel fogható eredményeket érjünk el, és ezek az eredmények mutassanak túl azon, hogy az Európai Unió által megfogalmazott elvárásokhoz való igazodást várjuk el a többi részt vevő államtól.

Az európai politikai közösség csúcstalálkozóját követő napon, október 7-én került sor az Európai Tanács informális ülésére. Természetesen, ha pontos terminológiát akarnék használni, akkor ez az Európai Unió állam- és kormányfőinek a csúcstalálkozója, merthogy az Európai Tanácsnak a szó szoros értelmében vetten nincsenek informális ülései, és az Európai Tanács vagy ülészik, vagy nem. Itt ugye, október 7-én nem ülésezett az Európai Tanács, az Európai Unió állam- és kormányfői vettek részt egy csúcstalálkozón. Ennek a csúcstalálkozónak az volt a célja, hogy az Európai Tanács október 20-21-ei ülését a lehető legszélesebb körben előkészítse. Ennek megfelelően a tematikája is ugyanazt a mintázatot követte: Ukrajnáról, illetve az orosz-ukrán háborúról és annak hatásairól volt szó, volt szó az energiaválságról, illetve a gazdasági válságra adható válaszokról.

A prágai informális csúcstalálkozó eredményét abban tudom összefoglalni, hogy egyetlenegy kérdésben sem sikerült konszenzusra jutni Prágában, ami kérdés az október 20-21-ei EiT napirendjén szerepelt. Legalábbis a törésvonalak egyértelművé váltak, és minden résztvevő számára világossá vált, hogy rengeteg előkészítő munkát kell még végezni ahhoz, hogy a siker reményével vághassunk neki az október 20-21-ei európai tanácsi ülésnek.

Ennek megfelelően a prágai informális EiT-n nyilatkozat elfogadására sem került sor, és az állam- és kormányfők még abban sem tudtak megállapodni, hogy az informális EiT-t követően az Európai Tanács elnökének a felszólalásai milyen alapvető pontokat kövessenek. Ennek megfelelően az Európai Tanács elnöke, illetve a Bizottság elnöke a saját személyes véleményét és álláspontját osztotta meg az újságírókkal az Európai Tanács informális ülését követően. Tehát így vágtunk neki az október 20-21-ei EiT-ülésnek, aminek a napirendi pontjait, illetve a hozott döntéseket abban a sorrendben ismertetném, amilyen sorrendben az EiT-konklúziókban azok szerepelnek.

Első napirendi pontként Ukrajnával, illetve Oroszországgal foglalkoztak a vezetők. Ennek a problémakörnek a legfontosabb elemei egyrészt a béke, illetve a tűzszünet lehetősége, amellett, hogy Ukrajnát a szuverenitásáért és területi integritásáért folytatott küzdelmében az Európai Unió természetesen teljes mértékben támogatja. Itt a szöveg annyiban tartalmaz újdonságot a korábbiakhoz képest, hogy megjelenik benne a tisztességes béke követelménye, ami szövegezés a G7-csúcstalálkozón elfogadott nyilatkozat szövegezésének az átvétele. Ezt Magyarország is támogatta. Magyarország más tagállamokkal együtt kezdeményezte azt is, hogy valamilyen módon a tűzszünetre való hivatkozás is kerüljön bele az EiT-konklúziókba, ez nem élvezte valamennyi tagállam konszenzusát, így, bár tisztességes békéről említés esik a szövegben, a tisztességes békéhez értelemszerűen elvezető tűzszünetről nem.

A szöveg egyébként annyiban foglalkozik az Oroszországot sújtó megszorító intézkedésekkel, hogy nyugtázza a korábban elfogadott szankciós csomagot. Az állam- és kormányfők között széles körű volt az a vélekedés, hogy a szankcióknak az Ukrajnára, Oroszországra, illetve az Európai Unióra gyakorolt hatását az eddiginél komolyabb vizsgálat alá kell vetni. Az Európai Bizottság néhány nappal az EiT előtt nyilvánosságra hozta az első elemzését a szankciók Oroszországra gyakorolt hatásáról. Ennek az elemzésnek a részletes vizsgálata az EiT előtt nem történhetett meg, mert a nyilvánosságra hozatal két nappal az EiT előtt történt. Az elsődleges elemzése a Bizottság értékelésének egyrészt a hiányosságokra tapintott rá. A Bizottságtól azt kérték az állam- és kormányfők, hogy mind az Oroszországra, mind az Ukrajnára, mind az Európai Unióra gyakorolt hatásokat vizsgálja. A Bizottság ezek közül csak az Oroszországra gyakorolt hatásokat vizsgálta, tehát a mai napig nem áll rendelkezésre olyan európai szintű elemzés, ami a szankciók Európai Unióra gyakorolt hatását vizsgálná. Az Oroszországra gyakorolt hatások esetében a Bizottság elemzése is elismeri azt, hogy miközben nagyságrendekkel csökkent az Oroszországból vásárolt kőolaj és földgáz mennyisége, a kőolajért és földgázért Oroszországnak fizetett ár lényegileg ugyanazon a szinten mozog, mint a szankciós intézkedések elfogadása előtt, ami azt jelenti, hogy lényegesen kevesebb földgázért és kőolajért fizet az Európai Unió körülbelül ugyanannyit Oroszországnak, mint eddig tette.

A gazdaságra gyakorolt hatások tekintetében számos ellentmondás van a Bizottság hatástanulmánya, illetve más nemzetközi szervezetek, például az IMF októberi világgazdasági kitekintését illetően. Az IMF októberi világgazdasági kitekintése áprilishoz képest immár másodszor, június mellett októberben fölfelé módosította Oroszország gazdasági növekedési kilátásait. Ezek a kilátások még továbbra is recessziós kilátások, de nem a 8-9 százalékos recesszió, amit idén, áprilisban az IMF előre vázolt, hanem egy körülbelül 3,5 százalékos recesszió, ami

2023-ban még kevesebb lesz, az előrejelzések szerint 2,6 százalék. Az IMF globális gazdasági kitekintése azt is tartalmazza, hogy Oroszországnak sikerült a kőolajkínálata jelentős részét átirányítani más területekre. Azt is tartalmazza az IMF világgazdasági kitekintése, hogy Oroszországban a foglalkoztatási mutatók a Covid-járványt megelőző szintre álltak vissza az erőteljes állami beavatkozásnak köszönhetően, de ez azt jelenti, hogy Oroszországban a munkaerőpiac továbbra is stabil, tömeges munkanélküliség veszélye egyáltalán nem fenyeget, legalábbis középtávon biztosan nem.

Az IMF világgazdasági kitekintése azt is tartalmazza, hogy az orosz rubel erősebb a várakozásokhoz képest, és tartalmazza azt is, hogy a belföldi pénzpiacba vetett bizalmat sikerült helyreállítani, vagyis az orosz gazdaság legalábbis középtávon képes lesz az orosz katonai törekvések fenntartására Ukrajna területén. Ezeket természetesen a Bizottság értékelése nem tartalmazta, ezt az állam- és kormányfők természetesen szóvá is tették, és egy kiegyensúlyozottabb értékelésre hívták fel a Bizottságot, illetve arra, hogy további szankciós döntések csak akkor szülessenek, amennyiben az európai uniós állam- és kormányfők által kért hatástanulmányok teljeskörűen elkészülnek.

Szóba került Ukrajna gazdasági támogatása. Ukrajna gazdasági támogatása két területre osztható. Egyrészt Ukrajnában havi szinten körülbelül 5 milliárd eurós lyuk van a költségvetésben, ami azt jelenti, hogy a normál állami funkciók fenntartásához, itt a katonai kiadásokat és az újjáépítés költségeit is leszámítva, az állam normál működtetéséhez körülbelül havi 5 milliárd euróra lenne szüksége Ukrajnának. Az Európai Tanács májusban azt a döntést hozta, hogy idén év végéig 9 milliárd euró makro pénzügyi támogatást nyújt Ukrajnának. Ebből a 9 milliárd euróból 6 milliárd euró folyósítása megtörtént, és további 3 milliárd euró, ami előirányzott támogatás, biztosításának módjáról kell az Európai Uniónak döntést hoznia, hogy ez az év végéig eljuthasson Ukrajnához. Itt vannak nyitott kérdések. Magyarország természetesen magára nézve kötelezőnek fogadja el az EiT májusi döntését, ami azt jelenti, hogy ezt a 3 milliárd eurót Ukrajna számára valahogyan biztosítani kell. Az ördög természetesen a részletekben lakozik. Nyitott kérdés, hogy ebből mennyi legyen támogatás és mennyi legyen hitel, nyitott kérdés, hogy az Európai Unió biztosítsa-e ezt tovább a tagállamok kezességvállalása mellett. Nyitott kérdés az is, hogy a korábbi támogatások közül be lehet-e számítani a tagállami részesedésekből ebből valamennyit, és ha igen, akkor a beszámítandó támogatásokhoz csak a korábbi makro pénzügyi támogatások legyenek vagy egyéb támogatások, illetve egyéb teher, amit a tagállamok az Ukrajnában zajló háborúval kapcsolatban viselni kénytelenek. Itt számos nyitott kérdés van.

Amit még vártunk a múlt hétre, az a Bizottság papírja, amely az Ukrajnának nyújtandó strukturált jövőbeni támogatás kereteit fektette volna le. A Bizottság ezt múlt hét keddre ígérte, tehát az Európai Tanácsot megelőző időszakra, hogy az állam- és kormányfők erről vitát tudjanak folytatni. Egy nappal az EiT előtt a Bizottság jelezte, hogy az EiT előtt már ezt nem fogja nyilvánosságra hozni, ennek megfelelően erről az állam- és kormányfők nem tudtak eszmecsere-t folytatni. Elképzelhető, hogy ez a papír a mostani héten nyilvánosságra kerül. Holnap lesz Berlinben egy szakértői konferencia, amely Ukrajna gazdasági támogatásáról szól. Elképzelhető, hogy a Bizottság erre időzíti a papírját. Ez nem túl elegáns. Nagyságrendileg 18-20 milliárd euróról beszélünk, amit az Európai Uniónak, illetve tagállamainak évente Ukrajna számára biztosítani kellene. Ez olyan horderejű kérdés mind költségvetési, mind politikai szempontból, amit a legfelsőbb politikai szinten kell vagy kellett volna megbeszélni, mielőtt a Bizottság bármilyen komoly javaslattal előáll. Erre érdemben nem került sor. Az Európai Tanács csak arról tudott állást foglalni, hogy meg fogja vizsgálni, milyen módon lehetne a jelenleginél strukturáltabb módon támogatást nyújtani Ukrajnának az állami működés fenntartásához.

Az újjáépítés költségviseléséről érdemben nem esett szó. Ez politikailag még nagyobb volumenű és még érzékenyebb dolog. Ukrajna újjáépítésének költségeit 300-600 milliárd euróra becsülik, de ezek valóban csak becslések és egy folyamatban lévő katonai agresszió alatt az újjáépítés költségeiről nem lehet érdemben állást foglalni, ezek a költségek folyamatosan mozognak. De egészen biztos, hogy erre még vezetői szinten vissza kell térni.

Ukrajnával kapcsolatban további kérdés volt az élelmiszer-biztonság ügye. Az élelmiszer-biztonság természetesen Ukrajna saját élelmiszer-ellátását jelenti, de egyébként Európa és általában véve a globális élelmiszer-ellátás kérdését is. Ebben jelentős szerepet játszanak az Ukrajnából kiáramló gabonafélék, illetve olajnövények. A magyar miniszterelnök részletesen beszámolt az ezzel kapcsolatban megtett magyar intézkedésekről, amelyek egyrészt Magyarország, másrészt pedig Európa és a világ élelmiszer-ellátásának biztosítását célozzák. Október 18-án adták át Fényeslitkén az ukrán határon található legnagyobb kapacitású intermodális vasúti terminált, amelynek a teljes kapacitása évi egymillió konténer. Ez a kialakított széles sávú vágányoknak köszönhetően egyidőben négy teljes hosszúságú vonat ki- és berakodását képes ellátni. Ez novembertől nemcsak konténerrakodó-kapacitással, hanem egyéb rakodókapacitással is el lesz látva, ami lehetőséget ad arra, hogy óránként 800 tonnányi gabona és 450 köbméter napraforgóolaj ki- és berakodását lehessen elvégezni, és 15 ezer konténernyi tárolókapacitás is rendelkezésre áll Fényeslitkén. *(Koránisz Laokratisz megérkezik.)*

Ennek az intermodális terminálnak két hozzáadott értéke van a korábban rendelkezésre álló infrastruktúrához képest. Az egyik az, hogy intermodális, ami azt jelenti, hogy nemcsak vonatról vonatra, hanem egyéb szállító eszközökről vonatra, illetve vonatról egyéb szállító eszközökre rakodást is lehetővé tesz, tehát közúti szállításra is bekapcsolható. A másik pedig az, hogy Ukrajnában nagyon komoly infrastrukturális szűkület volt mind vontató-, mind rakodókapacitás tekintetében. Az eddigi átrakodóterminálok - és ilyenek működnek egyébként Lengyelországban is - nem széles sávú, hanem normál nyomtávú terminálok, ami azt jelenti, hogy a vonatcserét, illetve a vagonfutómű-átszerelést Ukrajna területén kellett eddig megoldani. Ez nagyon komoly problémát, illetve ellátási nehézséget okozott. Magyarország az egyetlen, amely széles nyomtávú átrakodókapacitással rendelkezik az EU területén belül, ami nagyon komoly előrelépést jelent. Nemcsak Európa, hanem Rijekán keresztül a Közel-Kelet és Észak-Afrika számára is ellátási könnyebbséget jelent ez a beruházás, amellyel Magyarország az európai és globális élelmiszer-biztonsághoz és természetesen Magyarország élelmiszer-ellátásához kíván hozzájárulni.

Ukrajnával kapcsolatban, illetve az orosz-ukrán konfliktus kapcsán az állam- és kormányfők röviden beszéltek a kritikus infrastruktúra védelméről, aminek az Északi Áramlat II.-vel szemben elkövetett terrorcselekmények szolgáltak apropójául. Magyarország természetesen teljes mértékben támogatja a kritikus infrastruktúra védelme érdekében hozott európai intézkedéseket. Van folyamatban két irányelv, amelynek a végrehajtása zajlik. Határidőn belül vagyunk, de vállaljuk ezeknek a határidő előtti átültetését a kritikus infrastruktúra védelme érdekében, illetve a Bizottság nyilvánosságra hozott egy tanácsi ajánlásjavaslatot a kritikus entitások védelme érdekében. Ezzel kapcsolatban a tanácsi munka mielőbbi elkezdését és gyors lefolytatását Magyarország természetesen támogatja.

A legnagyobb vita az energia és gazdaság kérdésében zajlott. Eredetileg ez két különböző napirendi pont lett volna, egyrészt az energia-, másrészt a gazdasági válság kérdésköre. Tekintettel azonban arra, hogy a gazdasági válsággal kapcsolatban általában adható európai uniós válaszról még koránt sincs tagállami konszenzus,

vagyis, hogy a tagállami intézkedéseket mennyiben lehet az uniós versenyjogi előírásokra hivatkozva korlátozni, a tagállami intézkedések mellett van-e helye európai uniós szintű intézkedéseknek, illetve az európai uniós szintű intézkedések finanszírozása hogyan történjen, e tekintetben tehát rendkívül távoliak a tagállami álláspontok, ezért általában véve a gazdaságiválság-kezeléssel kapcsolatban vita csak érintőlegesen zajlott. A következtetések annyiban érintik a gazdaságot, amennyiben az az energiaválság kezeléséhez szorosan kapcsolódik. Tehát a napirendi pont „Az energia és a gazdaság” címet viseli.

A vitát a Bizottságnak megint csak néhány nappal az Európai Tanács ülése előtt, október 18-án nyilvánosságra hozott energiacsomagja képezte. Ennek a többé-kevésbé mély szakmai és politikai vitája zajlott állam- és kormányfői szinten, azzal a céllal, hogy a héten több körben sorra kerülő energiatanácsi ülést orientálja. Az energiaügyekkel foglalkozó minisztereknek lesz az a feladata, hogy a Bizottság energiacsomagjának átültetését vagy elfogadását részleteiben megvizsgálják. Az állam- és kormányfők politikai iránymutatásokat adtak ebben a kérdésben.

Talán a legfontosabb magyar szempontból az, hogy az Európai Tanács a következtetések 21. pontjában kifejtette, hogy vissza fog térni erre az ügyre, tehát továbbra is foglalkozik az energiabiztonság és az energetikai válság kérdéseivel. Ennek az a jelentése lefordítva magyarra, hogy amennyiben az energiaügyi miniszterek tanácskozásán nem sikerül konszenzusos álláspontra jutni az energiacsomaggal kapcsolatban, akkor arról az állam- és kormányfők fognak felső szintű politikai döntést hozni. Tehát bármely tagállam, amely úgy értékeli, hogy alapvető nemzeti érdekét sértő vagy azzal ellentétes döntés születik az Energiatanácson, akkor az Európai Tanács erre vissza fog térni. Tekintettel a kialakult vitára, úgy gondolom, hogy ennek sokkal nagyobb a valószínűsége, mint sem, tehát úgy gondolom, hogy a decemberi EiT is foglalkozni energiakérdésekkel.

A legfontosabb döntéseket ismertetném röviden azzal, hogy természetesen ezeknek a tárgyalásoknak, mint említettem, zajlik és folyamatban van a részletszabályaik kidolgozása. Az állam- és kormányfők támogatták azt, hogy létrehozzanak egy önkéntes közös gázbeszerzési platformot, amely a keresletgyesítés révén valószínűleg kedvezőbb tárgyalási pozíciót eredményez a szállítókkal szemben. Ez a közös beszerzési platform kötelező igényösszesítést tartalmaz a tárolókapacitás 15 százalékára vonatkozólag. Tehát ez az igényösszesítés közös, azonban a részvétel önkéntes abból a szempontból, hogy a közös igényre adott ajánlatot a tagállam nem köteles elfogadni, amennyiben kedvezőbb ajánlat érkezik más beszerzési forrásokból, akkor a tagállamnak szabadságában áll a földgázt máshonnan beszerezni.

Az EiT döntött arról is, hogy a jelenleg alkalmazott rotterdami gáztözsdeindex mellett ki fognak dolgozni egy olyan mutatót, amely a jelenlegi piaci sajátosságokat jobban tükrözi, és lehetőség van arra, hogy ennek a tözsdeindexnek a működésébe mindaddig, amíg ezt a másik mutatót ki nem dolgozzák, veszélyhelyzetben beavatkozzon a Tanács a Bizottság javaslatára. Itt nagyon fontos magyar eredmény az EiT-konklúzióban, hogy akármilyen döntés is születik a gázárakba történő beavatkozásról, ezt nevezhetjük az egyszerűség kedvéért gázársapkának is, mert valószínűleg ez a beavatkozás nem alsó, hanem felső korlátot fog a gázára meghatározni. Elképzelhető, hogy ez valamilyen sávban mozgó korlát lesz, de ettől ez még ugyanúgy gázársapka, mintha egy konkrét árat jelölnének meg. De a szöveg tartalmazza azt, hogy ezt egyrészt a létező szerződésekre tekintettel kell meghatározni, másrészt pedig a hosszú távú gázszállítási szerződések árképzési mechanizmusát ezek a döntések egyáltalán nem érinthetik, ami azt jelenti, hogy egy esetleges válaszlépéstől Magyarországnak nem kell tartania, mert a hosszú távú gázszállítási szerződések árképzési mechanizmusa érintetlenül marad.

Ugyancsak döntöttek az állam- és kormányfők arról, hogy szolidaritási intézkedéseket fognak életbe léptetni abban az esetben, ha uniós regionális vagy nemzeti szinten komoly gázellátási nehézségekkel szembesülnek a tagállamok. Ezzel kapcsolatban a kétoldalú szolidaritási egyezmények megkötése egyébként folyamatban van. Magyarország valamennyi olyan szomszédjának, amellyel kapcsolatban ilyen szolidaritási megállapodásnak van értelme, már tett javaslatot szolidaritási egyezmény megkötésére. Ezeknek a tárgyalása folyamatban van. Bízunk benne, hogy az EiT következtetései ezt a folyamatot fel fogják gyorsítani.

Az állam- és kormányfők megállapodtak abban is, hogy a szakminiszterek meg fogják vizsgálni annak a lehetőségét, hogy valamilyen módon korlátozzák a villamos energia előállítására felhasznált gáz árát. Jelenleg marginális árazási rendszer működik, ami azt jelenti, hogy az energiamixben a legmagasabb beszerzési költséggel működő energiaelőállítási mód határozza meg a villamos energia nagykereskedelmi árát. Ez jelenleg a gáz, ami azt jelenti, hogy a gáz kiemelkedően magas ára magával vonja a kiemelkedően magas villamosenergia-árakat is. Magyarországon ettől részben eltérő rendszer működik. Európában hasonló korlátozási rendszert vezettek be Spanyolországban, illetve Portugáliában, ez az úgynevezett ibériai modell. Ez azért működőképes, mert rendkívül korlátozott az átmenő kapacitás az Ibériai-félsziget és Európa többi része között, tehát ők alacsonyabban tudják tartani a villamos energia árát anélkül, hogy az európai villamosenergia-árakat lentebb kellene vinni. Egyébként, ha a keresztező kapacitások megfelelőek lennének, akkor nyilván ez a rendszer működésképtelen lenne, mert az alacsonyabb villamos energiára érkező ajánlatok miatt az összes villamos energia elhagyná az Ibériai-félszigetet, és a magasabb árakat kínálóhoz menne. Ez jelenleg is zajlik egyébként, csak abban a mértékben, amilyen mértékben a keresztező kapacitások ezt lehetővé teszik.

Nyilván nem európai szinten ez a megoldás működésképtelen lenne. Európai szinten is számos akadállyal szembesülünk. Ez azt jelenti, hogy Európa villamosenergia-piacát ezek szerint akkor majd le kell zárni az Európán kívüli szereplők elől, mert ha mesterségesen alacsonyan tartjuk a villamos energia árát Európában, akkor azt föl fogják vásárolni a britek, még adott esetben a Nyugat-Balkán is. Nyilván ezt meg kell vizsgálni, hogy lehetséges-e jogilag, illetve technikailag ennek a bevezetése, de tény, hogy a villamos energia árát nagymértékben csökkentené egy ilyen beavatkozás. Itt ugye, arról van szó, hogy vagy a földgázt villamosenergia-előállítási céljára értékesítőt, vagy a földgázt villamosenergia-előállítási céljából vásárlót kell kompenzálni. Az a kérdés, hogy ez a kompenzáció tagállami vagy uniós szinten történjen-e. Nyilván nekünk az az érdekünk, hogy ha lesz ilyen kompenzáció, akkor az uniós szinten történjen, merthogy Magyarországon a gáz részesedése a villamos energia előállításában az uniós átlagnál magasabb, huszonegynéhány százalék, közben az uniós átlag 14 százalék. Ez azt jelenti, hogy ennek a beavatkozásnak az előnyeit a tagállamok a villamosenergia-fogyasztásuk arányában élveznék. Magyarországnál mind összességében, mind pedig egy főre jutó villamosenergia-fogyasztás tekintetében vannak lényegesen magasabb mutatókkal rendelkező tagállamok, akiknek a gazdaságát ez jelentősen meglökné, ugyanakkor, ha a finanszírozás tagállami szinten történik, akkor a villamosenergia-előállításban a földgáz aránya szerint történne a kompenzáció, ami azt jelenti, hogy Magyarországnak arányaiban többet kellene fizetni azért, hogy mondjuk, egy olyan tagállam, ahol a földgáz aránya a villamos energia előállításában 4-5 százalék, az élvezhesse a teljes villamosenergia-piacon ennek az előnyeit, miközben a terheit megint csak azok az országok lennének kénytelenek viselni, akik a zöldátmenetben nem tartanak elől. Hozzáteszem, hogy egyébként Magyarország a zöldátmenet finanszírozásához szükséges uniós forrásokhoz politikai okokból nem jut hozzá, tehát úgy gondolnám, hogy egy ilyen megoldás többszörösen is

érintené Magyarországot hátrányosan. Tehát ennek a részleteit még ki kell dolgozni azért, hogy a tisztességes és arányos teherviselés érvényesülhessen. Szóval nagy vitákra számítok miniszteri szinten is, és arra, hogy ez az EiT decemberi ülésén ismét az állam- és kormányfők elé kerül.

Az EiT a külkapcsolatok napirendi pont tekintetében stratégiai vitát folytatott az Európai Unió és Kína kapcsolatairól. Ez a stratégiai vita zárt ajtók mögött zajlott. Annak a tartalmáról sem a konklúziók, sem pedig az EiT-n részt vevő delegációtagok hivatalos tájékoztatást nem kaptak. Itt a politikai kontextusról tudok néhány szót mondani. Nyilván Kínában is egy új korszak kezdődik, a pártkongresszust követően fel fog állni az új politikai vezetés Kínában. Az Európai Uniónak pedig nemcsak az orosz-ukrán háború fényében, hanem általában a bipolarizálódó világrendre tekintettel meg kell határozni a viszonyát Kínához. Magyarországnak természetesen az az érdeke, hogy pragmatikus együttműködés alakuljon ki az Európai Unió és Kína között. Ehhez Magyarországnak nagyon komoly gazdasági érdekei fűződnek. Abban az esetben, ha az Európai Unió politikai okokból egy olyan leválási folyamatra kényszerül, amelyet Oroszország esetén most zajlik, ez az Európai Unió és különösen a kelet-közép-európai országok tartós versenyképesség-romlását eredményezné, és helyrehozhatatlan versenyhátrányba kerülnénk, nemcsak Kínával, de az Egyesült Államokkal szemben is.

Tehát egy stratégiai szintű viszonyulás szükséges az Európai Unió és Kína kapcsolataihoz. Ebben az első lépést egyébként a hamarosan Kínába látogató német kancellár teheti meg, aki nyilván ezekről a kérdésekről is eszmét fog cserélni az új kínai vezetéssel.

Emellett az Európai Tanács említés szinten foglalkozott a december 14-ére tervezett EU-ASEAN csúcstalálkozó előkészítésével, illetve a hamarosan sorra kerülő klímaváltozási és biodiverzitás kongresszusokkal kapcsolatban is, ahol az Európai Unió álláspontját a héten zajló környezetvédelmi tanács fogja részleteiben meghatározni. Emellett az Európai Unió elítélte az iráni békés tüntetőkkel szemben alkalmazott erőszakot, és a nők hátrányos megkülönböztetését Iránban.

Egyes állam- és kormányfők, köztük a magyar miniszterelnök is említést tett arról, hogy az Európai Uniónak komoly ambíciókkal és előkészítéssel kell nekivágnia a december 6-ára tervezett EU-Nyugat-Balkán csúcstalálkozó előkészítésének. Erre a csúcstalálkozók történetében először Albániában, Tiranában fog sor kerülni. Magyarország természetesen támogatja azt, hogy a keleti partnerországok európai integrációs ambícióival párhuzamosan a Nyugat-Balkán csatlakozási folyamata se lassuljon le és kifejezetten számítunk arra, hogy a decemberi EiT-n, amely át fogja tekinteni a bővítési folyamatot a Bizottság bővítési csomagja alapján, Bosznia-Hercegovinának meg fogja adni azt a tagjelölti státust, amelyet szerintünk egyébként már akkor meg kellett volna kapnia, amikor Ukrajna és Moldova tagjelölti státust kapott. De bízunk benne, hogy ez a csúszás nem fogja hátrányosan érinteni a Nyugat-Balkán európai perspektíváját, és abban is bízunk, hogy nemcsak Bosznia-Hercegovina esetében kerül sor a tagjelölti státus megadására, hanem a Nyugat-Balkán valamennyi tagjelölt országa tud egy lépést tenni a tagság felé vezető úton. Ennek az alakját a Bizottság bővítési csomagja tartalmazza is.

A soron következő európai tanácsi ülésre december közepén kerül sor. Elhangzott az EiT-en, hogy abban az esetben, ha vészesen megrekednének az energiacsomag előkészítési lépései, elképzelhető egy rendkívüli EiT összehívása valamikor novemberben, ennek a lehetősége tehát nem zárható ki. Köszönöm, hogy meghallgattak, a kérdésekre természetesen rendelkezésükre állok.

Kérdések

ELNÖK: Köszönjük szépen államtitkár úrnak a részletekre kiterjedő expozéját. Természetesen képviselőtársaimat illeti a szó, a kérdéseket össze fogjuk gyűjteni és egy csomagban fogjuk átadni államtitkár úrnak megválaszolásra. Kérdezem, hogy ki szeretne szólni. *(Dr. Juhász Hajnalka jelentkezik.)* Juhász Hajnalka, parancsoljon!

DR. JUHÁSZ HAJNALKA (KDNP): Köszönöm szépen a szót, államtitkár úrnak pedig a nagyon részletes beszámolót. Azt láthatjuk, hogy egy nagyon komplex helyzetben vagyunk és sok tekintetben a konszenzustól nagyon távol.

Két kérdésem lenne. Az egyik az első csúcstalálkozó kapcsán, ahol a politikai közösség uniós és nem uniós tagjai leülhettek egy asztalhoz, ahogy államtitkár úr mondta, itt vegyes bizottsági ülések voltak. Mik azok a töréspontok - csak egy-kettő felvillantását kérem -, amelyek alapján az látszódik, hogy nincs közeledés, hanem egy komoly törésvonal van az uniós tagállamok és a nem uniós tagállamok között, amely törésvonalak a későbbiekben is érzékeny kérdések lehetnek. Ez lenne az egyik kérdésem.

A másik pedig azzal kapcsolatos, hogy ha decemberben sor kerülne az EiT-ülésre vagy novemberben, ezt majd meglátjuk, van-e arra lehetőség, van-e a Bizottság részéről bármi ígéret, hogy a decemberi EiT-ülésre legyen egy ilyen komplex elemzés arra való tekintettel, hogy az állam- és kormányfők kritikával illették azt a kérdést, hogy szankciók vonatkozásában Oroszországot elemezték, de az Unió helyzetét nem. Van-e erre ígéret, hogy lássuk mi itt, az Európai Unióban, hogy a szankciók vonatkozásában hogy állunk. Nagyon szépen köszönöm még egyszer a beszámolót.

ELNÖK: Köszönjük szépen Juhász Hajnalkának a kérdést. Fekete-Győr András képviselőtársamat illeti a szó.

FEKETE-GYŐR ANDRÁS (Momentum): Én is köszönöm szépen a beszámolót államtitkár úrnak. Nekem három plusz egy kérdésem lenne, azért plusz egy, mert van egy kérdésem, amely lazábban kapcsolódik a ma elmondottakhoz.

Az első kérdésem a magyar kormány szankciós politikához való valódi viszonyulását illeti. Itt egy családiasabb légkörben vagyunk, ezért reményeim szerint tudunk erről picit komplexebben beszélgetni. Nyilván, ha Európa határában kitör egy háború, annak csak vesztesei vannak, az egész európai közösség a vesztesévé válik, meg az agresszor ország is a vesztesévé válik. Tételezzük fel, hogy az orosz villámháborús törekvések sikert értek volna el! Feltételezem, hogy az Európai Uniónak lett volna szankciós válasza arra a helyzetre. Lehet, hogy nem olyan mértékű, mint a mostani, ezt nem tudjuk utólag megmondani, de biztosan lett volna. Én egyetérttem azokkal a kormányzati lépésekkel, amelyek Magyarország energiabiztonságát rövid és középtávon voltak hivatottak szolgálni, tehát a szénhidrogénimporttal kapcsolatos szankciós mentesítésekkel én egyetérttem.

A szankcióknak én azt a részét tartom célravezetőnek vagy a legcélravezetőbbnek, amelyek az orosz hadiipart vagy a hadigépezetet korlátozzák. A rendelkezéseimre álló információk szerint az orosz technológiai import 80 százalékkal esett vissza, ami azt jelenti, hogy az orosz harci repülőgépekhez, tankokhoz és egyéb harci eszközökhöz szükséges, elengedhetetlen nyugati technológiák 80 százalékától, vagy akár 100 százalékától elesett az orosz hadiipar. Szerintem ez egy fontos szankciós intézkedés volt. Az érdekelne elsősorban, hogy lát-e a jövőben további szankciós csomagot. Nyolcat fogadtak el, de jön-e 9., ha igen, mikor jön, ez milyen intézkedéseket ölelhet fel és pontosan mi a magyar kormány viszonyulása egy-egy szankciós

komplexitáshoz, tehát a szénhidrogént érintő korlátozásokat nem támogatja, de a többit igen? Ez a kérdésem.

Illetve a tüzszünetről sokat beszélnek. Nagyon boldog lennék, ha lenne tüzszünet a két ország között. Azt azonban nem látom, ez hogyan hozható tető alá, ismerve a háborús agresszor vesztes helyzetét és a belpolitikai arcvesztést, amely egy ilyen tüzszüneti tárgyalással együtt járna. Tehát mi az alternatív javaslata a magyar kormánynak a szankciókkal szemben? Hogyan lehet tüzszüneti tárgyalóasztalhoz ültetni az orosz rendszert a magyar kormány szerint? Mert ez most nyolc hónapja nem sikerül. Ez az első kérdésem kicsit szélesebb körűre sikerült, mint amire terveztem, ezért elnézést.

A második kérdésem az újjáépítés költségeivel kapcsolatos. Tett államtitkár úr erről említést. Ha jól tudom, van az Európai Unióban olyan szándék, hogy az orosz Európai Unióban lévő vagyonelemek befagyasztását a jövőben Ukrajna újjáépítésére fordítsák. Itt komoly vagyonelemekről beszélünk. Az orosz jegybanknak, ha jól tudom, 300 milliárd dollárnyi vagyona van Európában, amely befagyasztásra került. Támogatja-e, támogatná-e a magyar kormány ezt a fajta hozzáállást, vagy inkább európai adófizetői pénzből meg támogatásból, hitelekből szándékozna a magyar kormány Ukrajna újjáépítését segíteni?

A harmadik kérdésem: említette, hogy a gazdasági válságkezelésben az uniós állam- és kormányfők között nagyon széles szakadék tátong. Örömmel venném, ha erre vonatkozóan esetleg egy picivel több információt meg tudna velünk osztani, hogy mik ezek a törésvonalak, mi a vita fókusz, mely országsoportok hol állnak ebben a kérdéskörben.

A plusz egy kérdésem EU-s forrásokra vonatkozik. Ön, amellett hogy államtitkár, ha jól tudom, a miniszterelnök Európa-politikai tanácsadója is. Rövid mondatos utalást tett az EU-s forrásokra. Csak érdekelne így, egymás között, hogy önnek milyen várakozása van az uniós források kifizetésével kapcsolatban, de azt megelőzően a megállapodás megkötésével kapcsolatban az Európai Unióval. Ha jól láttam, meghosszabbították azt a határidőt, amíg a magyar kormánynak, Magyarországnak a 17 pontos antikorrupciós és jogállamisági intézkedéseket végre kell hajtania. Mi az ön, önök várakozása most az uniós források tekintetében? Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönjük szépen a kérdést. Közben szeretettel köszöntöm körünkben Koranisz Laokratisz görög nemzetiségi szószóló urat, aki részt vesz a munkánkban. Örülök, hogy itt van. Illés Boglárka, parancsoljon!

ILLÉS BOGLÁRKA (Fidesz): Köszönöm a szót, elnök úr. Köszönöm államtitkár úrnak a részletes beszámolót. Egy nagyon gyors kérdést tennék fel, mert az valóban elhangzott, hogy 300-600 milliárd euróval kalkulálnak most Ukrajna újjáépítésével kapcsolatban. Kalkulálnak-e azzal az európai uniós vezetők, és itt kifejezetten a Bizottságra gondolok, hogy az élelmezésbiztonságnál elfogadott következtetések azért azt is jelenthetik közvetett módon, hogy a migrációs hullám elindul, ha a Száheli-térségbe, régióba nem érkezik megfelelő élelmiszer, és ami érkezik, az is kevésbé hozzáférhető? Ha ezzel kalkulálnak, milyen támogatási formában gondolkodnak annak érdekében, hogy ott biztosítani tudjuk vagy minél megfelelőbben biztosítani tudjuk a helyben való boldogulás lehetőségét? Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Csak néhány villámkérdés, ha államtitkár úr megengedi. Egyrészt Ukrajna támogatását illetően ilyen háborús keretjelleggel, tehát, ami az ukrainai katonai támogatását illeti az Európai Unió tekintetében, hogy itt jelen

pillanatban most mi a helyzet. Tehát milyen támogatások érkeznek, ami pénzeszközbeli, ennek mi a nagyságrendje, ennek mi a forrása, és természetbeni, amikről a dokumentum is említést tesz?

A keleti bővítéssel kapcsolatosan egy rövid kérdés, hogy Ukrajna és Moldova megelőzheti-e azokat a tagjelölt államokat, akik jóval előbb jártak már a csatlakozási eljárásban. Szóba került Bosznia-Hercegovina kérdése, de Georgiával kapcsolatosan mi az álláspont?

Szintén a konklúzióban szerepel az Ukrajna területén elkövetett háborús bűnökkel kapcsolatos kivizsgálások kérdése. Itt a szövegben egyértelműen az orosz hadsereg által elkövetett vélt, valós háborús bűnök kivizsgálását látom én, ugyanakkor a különböző hírcsatornák ezt nem zárják ki, hogy mind a két háborúban lévő állam érintett lehet ebben. Ez vajon kiterjed-e egy ilyen tekintetű vizsgálatra is?

Államtitkár úr beszélt arról, hogy a működtetéshez szükséges források biztosítása kapcsán milyen dilemmák vannak, de itt közelebb kerültek-e az állam- és kormányfők a tekintetben, hogy hogyan lehet biztosítani ezeket a forrásokat, ami elég jelentős? Amit én pontosan nem értek a szövegből - és az államtitkár úr által elmondottak egy kicsit közelebb vittek -, hogy tulajdonképpen a rotterdami tőzsdei árakhoz való kötöttség feloldása irányába mozdul el ez az új együttműködés, amin még dolgoznak, és amit nem látunk, vagy pedig ez valami más irányt fog szabni. Mert ha jól gondolom, akkor ez nekünk hátrányos, hogy ehhez rögzítjük az árat. Átadnám a szót válaszára.

Dr. Bóka János válaszai

DR. BÓKA JÁNOS államtitkár (Igazságügyi Minisztérium): Köszönöm, a kérdéseket, igyekszem tételesen válaszolni rájuk.

Az európai politikai közösségen belül a töréspontok több helyen azonosíthatóak. Amit én látok, az egy nagyon erős ellenállás a Nyugat-Balkán országai részéről azzal szemben, hogy nekik az Európai Unió szankciós rezsimjéhez teljes mértékben csatlakozniuk kelljen. Itt nyilván ez nemcsak Szerbiát és Bosznia-Hercegovinát érinti, hanem valamennyi nyugat-balkáni tagállamot. Itt egyébként az albán miniszterelnök volt az, aki a legerélyesebben felszólalt azzal szemben, hogy Szerbiát belekényszerítsék egy olyan szankciós csomagba, amely belpolitikailag Szerbiában és így az egész Nyugat-Balkánon politikai instabilitást okoz. Tehát ezt nyilvánvalóvá tették a nyugat-balkáni országok, hogy vannak belpolitikai korlátaik, amelyek nem teszik lehetővé azt, hogy az uniós csatlakozást megelőzően teljeskörűen igazodjanak az európai kül- és biztonságpolitikához. Megjegyzem, ilyen követelmény a csatlakozási folyamatban nincs is, hogy valamely tagjelölt államnak teljeskörűen kellene a kül- és biztonságpolitikai acquishoz igazodni, még mielőtt tag lenne. Tehát ez egy komoly törésvonal. Ezt regionális instabilitási tényezőként azonosítják a nyugat-balkáni országok, függetlenül attól, hogy ők maguk mennyiben igazodnak az uniós szankciós rendszerhez.

A másik, ami jelentős töréspont, ez az energetikai kiszolgáltatottság, illetve annak a kezelése. Itt szintén a nyugat-balkáni országok voltak azok, akik jelezték azt, hogy a Nyugat-Balkánra gyakorlatilag csak európai uniós tagállamokon keresztül lehet energiahordozót szállítani. Egyes nyugat-balkáni országoknak az energiamixében a megújuló jelentős hányaddal vesznek részt, ez főleg vízerőműveket jelent. De hogy az egész Nyugat-Balkánnak az a rákfenéje, hogy jelentős exportkapacitás igazából két nyugat-balkáni országban található - az egyik Szlovénia, a másik pedig Bosznia-Hercegovina -, de mind a két területen megújuló energiaforrásokra épül ez. Ez a Jugoszlávián belüli munkamegosztás része volt. Közös költségvetési erőfeszítésekkel építették ki ezeket az infrastruktúrákat Szlovénia és Bosznia területén, majd utána

szétesett Jugoszlávia, és akkor ott találták magukat a szerbek meg a horvátok meg a macedónok, hogy azok az erőműstruktúrák, amiket annak idején közös teherviseléssel felépítettek, van, ahol azok most egy másik ország területén vannak, és ők meg abban a helyzetben vannak, hogy vehetik onnan az áramot, abból az erőműből, amit ők finanszíroztak meg. Tehát ez egy nagyszerű nyugat-balkáni örökség. Ezzel szembesültek, és azzal, hogy ebből az egyik Szlovénia, az most már az Európai Unió tagállama, ahhoz pedig, hogy mondjuk, Szerbiába eljusson a földgáz vagy kőolaj, Horvátországon, illetve Bosznián keresztül kell azt szállítani. Ha pedig száraz a nyár - mint ahogy most száraz volt -, akkor az olyan országokban, mint Macedónia vagy Albánia, ahol a villamosenergia-ellátás 80 százaléka vízerőművekre épül, komoly ellátásbiztonsági problémák merülnek fel, amelyet a nemzetközi piacról kell beszerezniük dollárért vagy euróért, ez pedig a fizetési mérleget lehetetlen helyzetbe hozza, és hosszú távon a költségvetés instabilitása felé mutat.

Azt várták a nyugat-balkániak, hogy az Európai Unió számukra valamilyen kézzelfogható együttműködést, segítséget, támogatást kínál azért, hogy az energiabiztonságukat meg tudják erősíteni, illetve ennek a terheit, a járulékos hatásait valahogyan enyhíteni tudják, de ilyen ajánlatot nem kaptak a nyugat-balkániak. Vállveregetést meg szolidaritási ajánlatot kaptak, de amikor arról van szó, hogy honnan lesz nekik villamos energiájuk a tél közepén, széttárták a többiek a kezüket, hogy hát ez nagyon komoly probléma, akkor erről majd még beszéljünk. Tehát ez is egy nagyon komoly töréspont volt az Európai Unió és a nyugat-balkániak számára.

Itt visszautalok arra, hogy megelőzheti-e Ukrajna, Moldova a Nyugat-Balkánt. A nyugat-balkáni vezetők rendkívül tapintatosak és udvariasak voltak, és a nyugat-balkáni bővítést nem a keleti bővítéssel szemben határozták meg. Ők csak annyit szeretnének, hogy ha az Európai Unió megígér valamit a bővítési folyamatban vagy kér valamit, és azt a nyugat-balkániak teljesítik, akkor a másik oldalról tett ígéreteket is tartsa be az Európai Unió. Itt nyilván azt látjuk, hogy van egy ország, aminek azóta már nem is tudom, hányadik nevét ismerjük, ez az Észak-Macedón Köztársaság, aki megtette azt, hogy megváltoztatta a nevét, aztán megtette azt, hogy most már a nyelvét se feltétlenül úgy hívják, ahogy hívják. Tehát most már nem igazán tudja, hogy mi más tehetne, amit egy szuverén állam, ahol egy büszke nemzet él, hogy még mit kellene tenni azért, hogy egyáltalán szóba álljanak velük a csatlakozási tárgyalások tekintetében, ezt nehéz látni. Itt is látszott egyfajta törésvonal, de az európai politikai közösség nem a bővítési tárgyalások folytatásának egy alternatív fóruma.

Arra vonatkozóan kaptak ígéretet az állam- és kormányfők, hogy a Bizottság a hiányzó szankciós elemzésekkel is elő fog állni, és bízom benne, hogy ez a decemberi Európai Tanács-ülésem becsatornázható lesz. Ez átvezet a következő kérdéscsomagnak a szankciós politikához való viszonyulás részéhez. A magyar szankciós politika egy korábbi tapasztalatra épül és szerintem a szankciós politikának alapvetően három pillére van. Ha megnézzük az Európai Unió korábbi szankciós rendszereit, akkor abból három tapasztalat szűrhető le. Az egyik az, hogy még egyetlen rendszer sem bukott meg az Európai Unió által elfogadott szankciós rezsimmek köszönhetően, a tapasztalat az, hogy a szankciós rezsimek minél szigorúbbak, annál inkább bebetonozzák azt a rendszert, amellyel szemben alkalmazzuk. Ezt látjuk Iránban. Évtizedek óta van az iráni rendszer komoly szankciós rezsimek alatt. Ez azt eredményezte, hogy olyan politikai függések alakultak ki Irán és más államok között, amelyek egyrészt lehetővé tették az iráni rezsimek hosszú távú túlélését, tehát nem évekről, hanem évtizedekről beszélünk, másrészt pedig a lehetőségét is felszámolták annak, hogy az iráni rezsimmel bármilyen érdemleges politikai vagy gazdasági együttműködésről tárgyalások folyjanak.

A másik tapasztalata ennek a rendszernek az, hogy ha az Európai Unió valamilyen országgal szemben szankciós rendszert vezetett be, az a szankciós rendszer

örökké fennmarad. Én a tapasztalatomból nem ismerek olyan szankciós rendszert, amelyet bevezetett volna az Európai Unió és sikerült volna azt a rendszert felszámolni vagy megszüntetni. Tehát ha egyszer valakivel szemben szankciókat alkalmaz az EU, akkor az körülbelül egy generációra vagy egy nemzedéknél hosszabb időre is szól. Ezt látjuk az összes szankciós rendszerrel kapcsolatban. Vagyis nemcsak az adott rendszert, a rezsimit betonozza be, hanem az Európai Unió külpolitikai mozgásterét is nullára redukálja.

A harmadik elem pedig az, hogy arról lehet vitatkozni, hogy az érintett országnak mennyire fáj. Úgy gondolom, hogy fáj, úgy gondolom, hogy természetesen Iránnak is nagyon fájnak a szankciós intézkedések. Úgy gondolom, hogy nagyon fájnak Oroszországnak is a szankciós intézkedések és úgy gondolom, hogy Belorusznak is nagyon fájnak, ugyanúgy fájnak Venezuelának és sorolhatnám a szankciós intézkedéseket. Igen, fájnak, de az biztos, hogy az Európai Unióban is olyan komoly hátrányos gazdasági hatásokkal járnak, amelyek az esetek többségében visszafordíthatatlanok. Ezt látjuk a '14-15-ös oroszországi szankciókkal kapcsolatban, ami azt jelenti, hogy a magyar agrárium teljesen és visszafordíthatatlanul piacot veszített Oroszországban és ezt a piacot soha nem is tudjuk visszaszerezni, ez biztos. Ez is ahhoz járult hozzá, hogy Oroszország az önellátás felé fordult, ami azt jelenti, hogy a jövőben egyre kevésbé lesz érzékeny bármilyen szankciós intézkedésre. Nekem ez a szankciós intézkedésekről a tapasztalatom.

Ebből adódik a magyar kormányzati politikának a szankciós rendszerekkel szembeni álláspontja, amely szerintem a következő koherens pillérekre épül. Az egyik az, hogy a legfontosabb számunkra az alapvető magyar nemzeti érdekek védelme. Tehát olyan szankciós intézkedéseket mi nem tudunk elfogadni, amelyek a magyar nemzetbiztonságot vagy a nemzetgazdaság alapvető érdekeit súlyosan sértik. Ebbe a kategóriába tartoznak az energetikai szankciók. Jelen állás szerint a magyar energiabiztonság orosz források nélkül nem biztosítható. Ezzel nyilván meg lehet nyitni azt a vitát, hogy milyen lépések szükségesek azért, hogy a diverzifikáció irányába mozduljunk, ez egy értelmes vita, és úgy gondolom, hogy a magyar kormány elég sokat tett az elmúlt években a diverzifikáció felé mind források, mind pedig infrastruktúra tekintetében.

A másik fontos eleme a magyar szankciós politikának, az, hogy a magyar nemzeti érdekek mellett a második, de kiemelt helyen szerepel az európai egység igénye, ami azt jelenti, hogy az európai egység érdekében rugalmasak tudunk lenni mindazokon a területeken, amelyek alapvető nemzeti érdeket nem érintenek. A harmadik pillér pedig az, hogy ettől függetlenül szeretnénk, ha ezek a szankciók értelmes és racionális szankciók lennének és az európai egységen belül is igyekszünk olyan irányba terelni a szankciós politikát, ami értelmes szankciót jelent, és szankciós politikát próbálunk teremteni ott, ahol valójában szankciós kampányok zajlanak. Tehát az alapvető nemzeti érdekek védelme, az európai egység és az értelmes intézkedések, lehetőség szerint korrekt szankciós politika, ezek határozzák meg a magyar álláspontot. Mindezt amellet - mint a miniszterelnök úr is többször jelezte, és próbáltam én is az elején érzékeltetni -, hogy a tapasztalatunk szerint egyébként ezek nem működnek. Én még nem láttam, hogy külpolitikai célkitűzést szankciós rendszerekkel sikerült volna elérni és ezért nem is vagyunk hajlandók elfogadni semmit, ami a magyar nemzetgazdaságot alapvetően és hátrányosan érintené, de az Európai Unió tagjai vagyunk, elfogadjuk, hogy az Európai Unióban nagyon sok állam- és kormányfő erről másként gondolkodik, és mivel ennek a politikai, gazdasági és értékösségnek vagyunk a tagjai, mi rugalmasak tudunk lenni mindaddig, amíg ez az alapvető nemzeti érdekeket súlyosan nem érinti, de ezek között a keretek között is próbáljuk olyan irányba terelni a vitát, ami értelmes szankciós intézkedések felé mutat.

A kérdésének második része a tűzszünetre vonatkozott, illetve arra, hogy mi a magyar álláspont, hogyan lehet ehhez a tűzszünethez eljutni. Itt nagyon óvatosan fogalmaznék, mert képviselő úr talán túlértékeli Magyarország szerepét ennek a konfliktusnak a rendezésében. Magyarország lehetőségei, mozgástere, súlya ebben a kérdésben rendkívül korlátozott. Azt hiszem, ameddig Magyarország eljuthat, az az, hogy felismeri, mik a saját érdekei, ezeket a saját érdekeket határozottan megfogalmazza és kifejezi a készségét arra, hogy ennek a megvalósítása érdekében, ha tud bármit tenni, azt megteszi. A magyar érdek itt az, hogy a fegyveres ellenségeskedés a lehető leghamarabb álljon le. Ez Magyarország érdeke, ezt a magyar kormány egyértelműen felismerte és a leghatározottabban képviseli. Mi azt mondjuk, hogy tűzszünetet akarunk, mert ez a magyar érdek. Ha bármelyik fél úgy gondolja, hogy Magyarországnak lehet szerepe abban, hogy egy tűzszünet létrejöjjön vagy megvalósuljon, akkor Magyarország kész bármilyen közvetítő vagy egyéb szerep ellátására. De ezen túlmenően, az, hogy miként látjuk megvalósíthatónak, kinek kellene kivel leülnie, hogyan lehetséges ez az ellenérdekelt felek részéről, úgy gondolom, a magyar külpolitika lehetőségeit messze meghaladó eszmefuttatásokhoz vezetne bennünket.

Az újjáépítési finanszírozással kapcsolatban, a befagyasztási intézkedések kapcsán Magyarország a nemzetközi jog talaján áll, ami azt jelenti, hogy a nemzetközi jog alapján bizonyos vagyontárgyakat el lehet kobozni, ki lehet sajátítani, bizonyos vagyontárgyakat nem. Úgy gondoljuk, hogy amennyiben a nemzetközi jogi előfeltételei ezeknek a befagyasztásoknak megvannak - mert jelenleg befagyasztva vannak a szankciós rezsim alá tartozó vagyontárgyak -, ez a befagyasztás nem jelent jogalapot az elkobzásra. Amennyiben a nemzetközi jog alapján ilyen intézkedések hozhatók, azt Magyarország természetesen kész a többi tagállammal együtt megvizsgálni, de nem szeretnénk egy olyan precedenst teremteni, amely a nemzetközi jogot egyfajta iránymutatássá degradálja, amitől abban az esetben, ha a tagállamok részéről erős a politikai akarat, el lehet térni. Úgy gondoljuk, hogy a nemzetközi jog a nemzetközi politikai akarat korlátja, nem pedig az eszköze.

A válságkezelés kapcsán kérdezett rá képviselő úr arra, hogy milyen törésvonalak vannak a tagállamok között. Azt látjuk, hogy azok a törésvonalak ismétlődnek meg, amelyek az előző hétéves költségvetési keretterv tárgyalása során kialakultak. Van egy nyugati-északi blokk, amit nevezhetünk fukaroknak, van egy déli blokk és van egy keleti blokk. És az a kérdés, csak úgy, mint 2020 végén, hogy ezt a jelentősen eltérő érdekekkel rendelkező három tagállami csoportot hogyan lehet közös platformra hozni.

Az EU-s forrásokkal kapcsolatban a várakozásaimra kérdezett rá képviselő úr. Mivel jelenleg is tartanak az egyeztetések a Bizottságban, csak nagy általánosságokban mozognék. Nekem az nem várakozásom, hanem ki tudom jelenteni, hogy a magyar kormány álláspontja az, hogy a Bizottsággal kötött megállapodás valamennyi pontját végre fogjuk hajtani és az a várakozásom, hogy ezt követően a Bizottság lehetővé teszi, hogy Magyarország hozzáférjen azokhoz az uniós forrásokhoz, amely források Magyarországot megilletik. Nekem ez a várakozásom. Bízom benne, hogy ebben a várakozásomban nem kell csalódnom.

A következő kérdés a migrációs hullámmal volt kapcsolatos. A migráció kérdése érintőlegesen az Európai Tanácson is előkerült. Itt elsősorban a görög és a belga kormányfő az, aki tájékoztatást adott arról, hogy országában mi a migrációs helyzet, illetve, hogy az ellátórendszer hogyan került mindkét országban a teljesítőképessége határára. Itt természetesen nekünk is van beszámolnivalónk. Természetesen nemcsak a kelet felől érkező menekültek, hanem a déli határszakaszon felálló, egyre fokozódó

nyomás is olyan, ami európai figyelemre tart igényt. Kifejezetten kértük, hogy a decemberi európai tanácsi ülés ezzel a kérdéssel is foglalkozzon.

Itt a migrációs hullámot egész pontosan fogalmazva nem várjuk, hanem a migrációs hullám már itt van. Ha megnézzük azokat a számokat, amik alapján, mondjuk, az Ausztriában vagy Németországban benyújtott menedékkérelmek száma magasabb, mint a 2015-ös migrációs válság csúcspontján volt, az ukrán menekülteket nem beleszámítva - tehát a migrációs hullám itt van. Úgy gondolom, hogy ez a hullám az élelmezési nehézségekkel, illetve az észak-afrikai, közel-keleti helyzettel összekapcsolódva, ideértve az egyes választási időzítéseket is, csak súlyosbodni fog. Ezért nekünk tennünk kell valamit. Ha lehet, akkor az Európai Unióval együtt, ha nem, akkor magunkban.

Erre vonatkozóan volt miniszterelnök úrnak egy kezdeményezése. Budapesten került sor az osztrák-szerb-magyar csúcstalálkozóra, ahol az a döntés született, hogy egyrészt ebben a formációban rendszeresen meg fogják vitatni a migrációs helyzetet, másrészt pedig döntés született arról, hogy közös fellépéssel fogják megerősíteni a szerb-macedón határt, ami az egyik legfontosabb átmenő hely a magyar déli határ felé. Tehát, ha azt a védelmi rendszert, amit mi a szerb-magyar határon kiépítettünk, sikerülne közös együttműködéssel a szerb-macedón határra levinni délre, ez a magyar déli határra nehezedő migrációs nyomást is erősítené. Itt a földrajzi elhelyezkedés miatt egy lényegesen rövidebb határszakasz ellenőrzéséről van szó, ami talán erőforrásokkal hatékonyabban megoldható, és ez nagyban enyhítené a déli határra nehezedő nyomást is. Tehát e tekintetben vannak intézkedések, vannak saját lépések. Bízunk benne, hogy az Európai Unió a külső határ védelmét szolidaritási hozzájárulásként fogja elismerni, és megfelelő anyagi támogatásban részesíti. Ezt eddig hiába kértük.

A katonai támogatással kapcsolatban feltett kérdésre azt tudom válaszolni, hogy az Európai Uniónak van egy „európai békekeret” nevű eszköze, ami az uniós költségvetésen kívül, de tagállami hozzájárulásból működik. Ennek az összege hét évre 5,7 milliárd euró. Tehát még egyszer mondom: globálisan és 7 évre van 5,7 milliárd. Ebből az Európai Unió már 2022 végéig csak Ukrajnának 3 milliárd eurót előirányzott.

Magyarország e tekintetben a konstruktív tartózkodás álláspontján van, ami azt jelenti, hogy mi magunk nem szállítunk fegyvert Ukrajnának, de nem akadályozzuk meg azt, hogy az Európai Uniónak ezt az eszközt, az európai békekeretet Ukrajna katonai támogatására is felhasználják. Itt a mi várakozásunk az, hogy ez az európai békekeret ne kizárólag Ukrajna katonai támogatását szolgálja. Vannak olyan projektek Nyugat-Balkánon, illetve a Száhel-övezetben, amik Magyarország biztonsági érdekeit szolgálják; a Nyugat-Balkánon nyilván a stabilitás fenntartása, a Száhel-övezetben pedig egy olyan biztonsági helyzet kialakítása, ami a délről irányuló migrációs útvonalak ellenőrzését lehetővé teszi. Ezek Magyarország érdekében állnak, és nagyon fontos számunkra, hogy ezekre a projektekre is maradjon pénz. Az nem teljesen világos, hogy hogyan fog ezekre a projektekre pénz maradni, ezért úgy gondolom, hogy jövőre, amikor előreláthatólag megnyílik a hétéves költségvetési kerettervnek a félidei felülvizsgálata, akkor az európai békekeret finanszírozása is komolyan terítékre fog kerülni.

Az Ukrajnában elkövetett háborús bűnök kivizsgálásával kapcsolatban a magyar álláspont két pillérre épül. Az egyik az, hogy elkövetett háborús bűnök nem maradhatnak megtorlatlanul. Tehát, aki háborús bűnt követ el, azt felelősségre kell vonni, ennek a megfelelő eljárásrendjét ki kell alakítani. A másik pedig, hogy mi Ukrajnában elkövetett háborús bűnökről beszélünk. Mi úgy gondoljuk, hogy a háborús bűnöket elkövetőket, függetlenül hovatartozástól, függetlenül attól, hogy valamilyen

reguláris vagy irreguláris szervezetben vagy kinek az utasítására követték el ezeket a háborús bűnöket, felelősségre kell vonni. Tehát mi következetesen az Ukrajna területén elkövetett háborús bűnökkel kapcsolatos felelősségre vonásról beszélünk. Úgy gondoljuk, hogy a nemzetközi igazságosság ezt követeli meg.

Az energiatőzsde átalakításával kapcsolatos kérdésre pedig röviden azt tudom válaszolni, hogy a rotterdami tőzsde, ez a TTF-rendszer alapvetően a vezetékes gázszállításra épült, és akkoriban volt jogosultsága, amikor az Európai Unió gázellátásában a vezetékes gázszállítás a jelenleginél lényegesen nagyobb arányt képviselt, de úgy tűnik, hogy az európai gázpiacok átálltak az LNG-forrásokra, ami nem jelenti azt, hogy a vezetéknek elhanyagolható szerepe lenne, mert mind északról, mind délről nagyon komoly vezetékes infrastruktúra maradt fenn továbbra is, de az LNG lényegesen nagyobb szerepet fog játszani a gázellátásban, és ennek megfelelően azt a tőzsdeindexet, ami a vezetékes gázszállításra épül, de az LNG-kontraktusok alapjául is szolgál, érdemes felváltani egy olyan indexszel, amely jobban figyelembe veszi a megváltozott energiamixet. Azt, hogy ez lehetséges-e vagy sem, én ebből a szövegből nem tudom megmondani. A tőzsdéknek az a lényege, hogy kereslet és kínálat találkozik, és mind a kereslet, mind a kínálat biztos lehet abban, hogy külső beavatkozás nélkül, kizárólag piaci szempontokra tekintettel tud az ár szabályozott körülmények között kialakulni. Onnantól kezdve, hogy ebbe kormányzati, akár nemzeti, akár szupranacionális szinten beavatkoznak, elképzelhető, hogy egy olyan piaci bizalomvesztéshez vezet, amely egyébként lehetetlenné teszi nemcsak a TTF, hanem bármilyen tőzsde fenntartását is. Tehát, ha a tőzsdén lehet kereskedni, de bármikor egy hatóság beleszól, hogy innentől kezdve ez a részvény ennyibe kerül, akkor nyilvánvaló, hogy sem az eladók, sem a vevők nem azon a fórumon fogják a részvényeket értékesíteni. Ennek a kockázata a rotterdami tőzsdei beavatkozás esetén is fennáll. Ezért volt nagyon fontos az a magyar álláspont, hogy bármilyen változás is lesz az indexben, az a hosszú távú gázszerződések árképzési mechanizmusát nem érinti, mert onnantól kezdve az eladó fél mondhatja azt, hogy az az index, amihez ő a szerződési terminust kötötte, manipulált index, és magára nézve nem fogadja el kötelezőnek, és azt fogja mondani, hogy szerződés megkötéséhez képest a körülményekben olyan alapvető változások álltak be, ami a szerződés fenntartását a letárgyalt feltételekkel számára lehetetlenné teszi. Ez Magyarország számára rendkívül komoly ellátásbiztonsági kockázatot jelent, de úgy gondolom, hogy ezt ezzel a szöveggel sikerült orvosolni. A lényeg az, hogy lesz majd egy másfajta index, és hogy ez az index hogy fog kinézni, milyen szempontokat vesz figyelembe, és azt az indexet a piaci szereplők magukra nézve mennyire tekintik majd irányadónak, ez a jövő kérdése. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönjük szépen államtitkár úrnak. Az első napirendi pontot lezárom. Áttérünk a második napirendi pontra, egy rövid szünet után, amíg előadónk helyet cserélnek, és elbúcsúznak egymástól. *(Dr. Juhász Hajnalka távozik az ülésről.)*

(Szünet: 10.18 - 10.21-ig)

Tájékoztató a Bel- és Igazságügyi Tanács 2022. október 14-ei ülésének eredményeiről

ELNÖK: Áttérünk a 2. napirendi pontunk tárgyalására: Tájékoztató a Bel- és Igazságügyi Tanács 2022. október 14-ei ülésének eredményeiről. Nagy szeretettel köszöntöm dr. Hegyaljai Mátyást, a Belügyminisztérium helyettes államtitkárát és kedves munkatársát. Öröm, hogy viszontlátjuk a bizottságban. Elnök úr már szinte

állandó tagként nevezte meg az előző ciklusban, ehhez képest ebben a ciklusban kevesebbet találkoztunk. A menekültügyi és migrációs paktum, vagy a schengeni térség lehetséges bővítése kiemelt jelentőségű kérdések, amelyekkel a Belügyminiszterek Tanácsa is foglalkozott nemrég. Államtitkár úrtól egy rövid helyzetértékelést és tájékoztatást kérnék. Nagy tisztelettel át is adom a szót.

Dr. Hegyaljai Mátyás tájékoztatója

DR. HEGYALJAI MÁTYÁS helyettes államtitkár (Belügyminisztérium): Alelnök úr, nagyon szépen köszönöm a meghívást. Igen, ritkábban találkoztunk, de ezen a területen nem is sok minden történt az Európai Unióban az elmúlt időszakban. Előrelépés nagyon minimális, ha egyáltalán ezt lehet annak nevezni. Kérdés az is, hogy melyik ország hogy értékeli ezt az előrelépést, van, aki pozitívan, de a mi részünkről nem feltétlenül gondoljuk úgy, hogy ez így van. Szerencsésen jött ki ez az időpont, hiszen 14-én volt a Bel- és Igazságügyi Tanács ülése, az ott elhangzottakról, ahogy kérte, természetesen röviden adok egy kis tájékoztatást.

A közös európai menekültügyi rendszer most már nagyon régóta, ciklusokon keresztül húzódik, hogy mi lesz ezzel a működőképes rendszerrel. Azt látjuk, hogy még mindig nem működőképes, látjuk, hogy a mediterrán beáramlást, a balkáni beáramlást még tetézi az orosz-ukrán háború és az ukrán menekültek száma, ami elég jelentős. Ettől függetlenül úgy gondolják, különösen a Bizottság, hogy ezt a közös európai menekültügyi rendszert, ezt a dossziét le tudják zárni 2024-ben, a ciklus végére. Szeretnének valamilyen eredményt felmutatni, hiszen az előző ciklusban sem történt előrelépés ebben a kérdésben. Érdekes az ütemezés. Ez pont a magyar elnökséget megelőző időszakra fog esni, tehát mondhatnánk azt, hogy a magyar elnökségre nem számítanak feltétlenül az elfogadásban, de nyilván nem ez az oka, hanem az, hogy ilyenkor futja ki magát a Bizottság és az Európai Parlament.

A cseh elnökség most félidőben van, nagyon szeretne valamilyen eredményt felmutatni és úgy látják, hogy van három olyan terület, ahol ezeket az elemeket fel lehet gyorsítani. Ez a kvalifikációs rendlettervezet, az áttelepítési keret és az Eurodac. Itt egy gyorsított elfogadást ütemez. A mi részünkről egyértelmű továbbra is az álláspont, hogy itt minden mindennel összefügg, ha leválasztjuk az elemeket - ezt már többször beszéltük itt, a bizottsági ülésén is -, akkor ez nem lesz egy egységes rendszer és nem fog működni. Ennek ellenére ezek az elemek már leválasztásra kerülnek, hiszen ezek közül a dossziék közül már a parlamentnél vannak trilógus tárgyaláson az anyagok, úgyhogy gyakorlatilag úgy néz ki, a BIÜT is erre enged következtetni, hogy lassan Magyarország különböző oknál fogva egyedül marad, mert minden ország kap valamilyen kis kedvezményt és el fogja engedni ezeket az egyes dossziékat.

A szolidaritás szintén kérdés ebben a tekintetben. Számunkra nagyon fontos, hogy a szolidaritási hozzájárulásban azokat az elemeket is vegyék figyelembe, amelyeket Magyarország komolyan megtesz. A fizikai határzár az egyik, és ez különösen azért is lényeges, mert sokszor hallottuk, tudjuk is, hogy ez nem az ország határát védi, hanem az európai határokat, ennek ellenére az összes költség csak a miénk, az EU gyakorlatilag semmiféle támogatást nem ad erre. Amennyiben ezt is figyelembe veszik szolidaritási hozzájárulásként, akkor esetleg el lehet gondolkodni azon, hogy hogyan tovább, de most nem úgy néz ki, hogy így lenne. Bár nem került szóba, de az EU-s biztos már a korábbi időszakban is többször hangsúlyozta, hogy ezt a Bizottság nem akarja finanszírozni semmilyen formában.

A BIÜT-ön a franciák kezdeményezésére létrejött egy úgynevezett Schengeni Tanács, egy olyan formáció, amely kifejezetten a schengeni övezet helyzetét mutatja be. Most foglalkoztak a külső határok ellenőrzésének megerősítésével, a rendőri együttműködés, a visszatérés hatékonysága, informatikai rendszerek fejlesztése, külső

dimenzióban megvalósított fellépés és a Frontex teljes körű mandátumának a kérdésével. Ez mind-mind olyan elem, amely az egységes menekültügyi rendszerhez, az egységes schengeni belső térhez és az Európai Unió védelméhez hozzájárul és mindegyik olyan elem, amelyben találhatunk valamilyen hiátust. Tehát mindegyik elem tekintetében van lehetőség fejlesztésre, csak a kérdés az, hogy melyik tekintetben van meg a közös tagállami akarat és ez az akarat társul-e egyrészt a Bizottság, másrészt pedig majd a társjogalkotók elképzelésével.

Ehhez jön még az, hogy a nyugati tagállamok, amelyek most már szembesülnek a nagy számú bevándorlóval, nagyon fontosnak tartják a másodlagos migráció kérdését. Tehát őket kevésbé hatja meg az, hogy a frontországokba belép valaki és regisztrálják, elkezdik a menekültügyi eljárást, hogy vissza tudják-e küldeni vagy ott marad. Ez másodlagos kérdés, az elsődleges kérdés, hogy ezek az emberek már ne jussanak tovább a nyugati tagállamokba. Ezt addig elég nehéz lesz megtenni, amíg, jól tudjuk, a nyugati ellátórendszerek sokkal magasabb színvonalat biztosítanak a bevándorlóknak, nemcsak a legálisoknak, hanem az illegálisoknak is, és természetesen ez az egyik oka, sok másik mellett is, amiért ezeket az országokat sokkal szívesebben választják ezek az emberek. Ha már bejutottak, nagyon nehéz velük mit kezdeni. Ismerjük a statisztikákat, korábban is említettem, töredékét lehet csak visszaszállítani, ezért is nagyon fontos a visszafogadási egyezmény kérdése, hogy valahogy a Bizottságnak vagy a nagy tagállamoknak rá kellene hatni azokra az országokra, akik kibocsátó országok és nem hajlandók együttműködni a fogadó országokkal, hogy vegyék vissza ezeket az embereket. De amíg ez nem következik be, nagy kérdés, ahogy említettem, a Schengeni Tanács, a schengeni határőrizet.

A schengeni határőrizet kapcsán kérdés, hogy hány tagot számláljon ez a Schengen, hiszen Románia, Bulgária már 2011-ben technikailag felkészült a csatlakozásra, közben már Horvátország is csatlakozott, és a Bizottság is kimondta azt, hogy ez a három ország kész a csatlakozásra. Hogyan tovább? Ők minél előbb szeretnének csatlakozni, vannak olyan hangok is, hogy akár már január 1-jével is csatlakoznának. A mostani BIÜT alapján, azt gondolom, ez nem feltétlenül reális elképzelés. Ettől függetlenül október 9. és 14. között ezek az országok vállaltak egy önkéntes missziót a saját területükön, hogy menjenek oda a Schengen-tagállamok és nézzék meg, hogy ők hogyan teljesítenek. Ennek a kiértékelése most folyamatban van, a Bizottság szerint a kiértékelés elvégezhető az idei év folyamán és van lehetőség ebben a kérdésben továbblépni. Ennél a pontnál nem volt vita egyébként, egyedül Hollandia kért szót a tagállamok közül. Persze, Bulgária, Románia és Horvátország felszólalt nyilván mint érintett fél, de más tagország nem. Hollandia azt mondta, hogy egész biztos abban, hogy ez a határidő kevés arra, hogy megfelelően kiértékeljék a látogatások eredményeit, és azt gondolja, hogy ha túlságosan sürgetik ezt a kérdést és túl ambíciózus dátumot határoznak meg a három ország csatlakozására, ez kontraproduktív lehet a tárgyalások során. Úgy gondolom, hogy diplomáciai nyelven könnyen lefordítható, hogy mi az álláspontja. Mi elmondtuk Magyarországról, hogy a három ország schengeni tagsága kezdetektől fogva támogatást élvez és továbbra is ehhez tartjuk magunkat.

Az ebéden téma volt a balkáni útvonalat érintő migrációs folyamatok alakulása. Itt különböző statisztikák elhangzottak. Elmondta a Frontex, hogy szeptember 30-ig 226 837 illegális határátlépőt regisztráltak. Itt a három fő útvonal a Közép-Mediterrán, Nyugat-Mediterrán és a Kelet-Mediterrán rész. Ez az előző évhez képest, ami 133 ezres átlépést mond, elég jelentős növekedés, úgy nagyjából 65 százalékos. 2021 során nagyon sok belépési kísérlet volt a mi déli határszakaszainkon is. Nézem a legfrissebb statisztikát, ami itt van előttem, hogy október 19-ig 219 936 volt a belépési kísérletek száma. Tudjuk, hogy ez óriási szám itt a déli határon, szemben azzal, hogy a tavalyi

évben mindösszesen volt 120 ezer. Tehát elég nagy nyomás helyeződik itt a magyar határvédelemre.

Van még egy érdekes jelenség, Bulgáriából a Szerbiába irányuló migráció. Azon a területen 166 százalékos növekedés volt, ezt az ebéd során mondta el a bolgár miniszter. Itt gyakran több, 30-40 fős csoportban szállítják az embercsempészek ezeket az embereket Isztambulból, és úgy jönnek be az EU területére ezután. Görögország ismertén Törökország felé nyilván negatívan nyilatkozik, de azért, hogy jobban tudja védeni az EU határait, döntés született arról, hogy 140 kilométerrel meghosszabbítják a görög-török határkerítést.

Kritika érte még Szerbia vízumpolitikáját. Van néhány ország, ahol Szerbiába vízummentesen utazhatnak be harmadik országból. Az EU-ba ugyan nem, de ha már Szerbiába légi úton bejutottak, onnan már tovább tudnak utazni, illegálisan természetesen, szárazföldi útvonalon. A Bizottság ezért párbeszédet is kezdeményez Szerbiával, Albániával, Észak-Macedóniával és Bosznia-Hercegovinával, hogy ezen a területen is próbáljanak valamilyen megoldást találni. Ennek a száma jelen pillanatban: 14 700 olyan migráns volt, akit tiltott határátlépéssel regisztráltak a román-szerb-horvát és a szerb-bolgár határszakaszon. Főként török, indiai, tunéziai és kubai állampolgárok jönnek be.

Ugye, az ebédnek az a sajátossága, hogy ott azért nincs formális döntéshozatal, mindenki szabadabban nyilatkozhat. Volt egy-két ország, akik azt is felvetették, hogy az érintett légitársaságokat, illetve a fuvarozókat valamilyen szinten szankcionálni kellene ebben a kérdésben, visszafogva azt, hogy ha a szerb vízumpolitika nem változik, akkor egy másik irányból próbálják meg ezt a mozgást korlátozni.

Mi is elmondtuk a magyar álláspontot. Rétvári miniszterhelyettes úr képviselte Magyarországot a BIÜT-ön. Határozottan kitért ezekre a kérdésekre, elmondta a számokat, beszámolt arról is, hogy manapság Magyarországon felállításra került a határvadász ezred. Ez azért érdeklődésre tarott számot. Továbbra is részt veszünk a harmadik országoknak nyújtandó határőrizet támogatásában, ugyanúgy, ahogy tudjuk, hogy Magyarország déli határain is kapunk azért segítséget Ausztriából, Csehországból és Törökországból is. Ezek is nagyon jelentősek ebben az esetben.

Ez volt az ebédtema. Délután volt még az ukrán menekülők helyzete, hogy ahogy említettem, hogy nem elég a balkáni útvonalon, illetve a mediterrán útvonalon a fokozott nyomás migráció tekintetében, ehhez hozzájött az ukrán válság. 4,3 millió ukránt regisztráltak egész Európai Unióban védelmi státuszra, amiből, kiderült, hogy azért többen már visszatértek az országukba. A számítások szerint jelenleg úgy 2,7 millió ukrán állampolgár lehet az Európai Unió területén.

Abban nem volt kérdés, hogy ők megkülönböztetett figyelmet érdemelnek a jövőben is. Tehát nem kerülnek egy kalapba azokkal, akik illegálisan próbálnak belépni az EU területére, ők továbbra is mindenféle védelmet megkapnak az EU-tagországoztól, szabadon választhatják meg, hogy melyik országa menjenek, hol kérjenek védelmet, hol vállaljanak munkát. Ehhez nagyon sok ország motivációs intézkedéseket hozott, különböző kedvezményeket kaptak, ingyenes oktatás, ingyenes egészségügyi ellátás, lakhatási hozzájárulás, és a többi, országtól függően. Ezt a védelmet egy évvel meghosszabbítja az Európai Unió, úgyhogy ez ki fog tartani 2024. március 3-áig jelen esetben. Magyarország szintén eszerint jár el. Aki Magyarországon kíván maradni, mindenki megkapja azt a státuszt - aki jogosult, a menedékes státuszt megkapja -, kiállítják számára az ideiglenes tartózkodásra jogosító igazolást, amennyiben mégis úgy gondolja, hogy nem akar Magyarországon maradni, tovább akar utazni, akkor tovább utazhat.

A háború kitörése óta eddig 3,2 millió személyt regisztráltunk a határátkelőkön, az ukrán-magyar határszakaszon és a román-magyar határszakaszon. Akik Ukrajnából

érkeztek, ezek közül 960 ezren voltak eddig, akik azt mondták, hogy kifejezetten a háború miatt kellett elhagyniuk az országot. Most nálunk nincsenek nagy számban olyanok, akik ellátásra szorulnak. Könnyen tudjuk kezelni ezt a számot. Nyilván nem tudjuk, hogy a háború milyen irányt vesz majd a jövőben, de ettől függően azért arra figyelni kell, hogy hiába kevesebb a létszám jelen pillanatban azokban az intézményekben, amelyek e célt szolgálják, azért ezeknek a fenntartását, rendelkezésre állását továbbra is finanszíroznunk kell, akár van benne 10 ezer ember, akár nincs benne, mert nem tudhatjuk, hogy egy hét múlva ott lesznek-e benne vagy sem.

Azt gondolom, hogy nagyjából ezek voltak azok, és ezt el is mondtuk természetesen a BIÜT-ön, felhívtuk a figyelmet arra, hogy itt a jövő mutatja még meg, hogy milyen ellátásokra lesz szükség. Köszönöm szépen, elnök úr.

ELNÖK: Nagyon köszönjük helyettes államtitkár úrnak az expozéját. Részemről minden kérdésemre már választ is adott. De azért megkérdezem képviselőtársaimat, hogy van-e kérdés. *(Jelzésre:)* Parancsoljon!

Kérdések

ILLÉS BOGLÁRKA (Fidesz): Köszönöm szépen a szót, és köszönöm a részletes beszámolót is helyettes államtitkár úrnak. Nekünk még ez az első találkozásunk a bizottság keretein belül, úgyhogy bízom benne, hogy gyakran fogjuk még hallgatni helyettes államtitkár úr beszámolóját.

Nekem egy gyors kérdésem lenne, mert arra kitért, hogy az európai menekültügyi rendszerrel kapcsolatban vannak késlekedések, és én két konkrét rendszerrel kapcsolatban tennék fel kérdést, mert valószínűleg ezek késlekedésére is gondolhatott. Az egyik a korszerűsített schengeni migrációs regisztrációs rendszer, mert 2022 júniusa volt a tervezett dátum, amelyet követően már ez a korszerűsített rendszer működésbe lép, a másik pedig a határregisztrációs rendszer, ahol szintén egy 2022-es dátum volt előre meghatározva. Ezekkel jelenleg hogy állunk? Amennyiben további késlekedésre kell számítanunk, akkor ez milyen biztonsági kockázatokat hordoz magában? Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Parancsoljon!

FEKETE-GYŐR ANDRÁS (Momentum): Én is köszönöm a beszámolót helyettes államtitkár úrnak. Ön is említette, hogy a nyilvánosság érdeklődésének középpontjában az elmúlt időszakban most kevésbé a migráció állt, illetve a háborús migráció állt inkább, mint a délről, illetve Kelet egyéb országaiból érkező migráció.

Nekem egyetlenegy kérdésem lenne, hogy 2015 óta azok a menekültek, akik megkapták a menekültstátuszt Magyarországtól, velük a magyar kormány célja, szándéka pontosan micsoda. Az-e, ami Németországban volt évekkel ezelőtt - és nem tudom, hogy ők most ezzel hogy vannak -, hogy megpróbálják integrálni ezeket a menekülteket a német társadalomba? Ez-e a cél, vagy az a cél, hogy megvárni azt, hogy az a háborús helyzet, ami elől elmenekültek, megszűnjön, és utána őket visszaterelni az országukba?

Ehhez kapcsolódóan, nyilván, ha az a cél, hogy bizonyos fokú integráció történjen, akkor ezért mit tesz a magyar Belügyminisztérium meg Magyarország, ha pedig az utóbbi a cél, hogy visszatereljük őket, akkor ők most jelenleg Magyarországon mit csinálnak, és most mi van velük? Róluk keveset hallani. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Mielőtt visszaadnám a szót válaszára, kérdezném, mert az előző napirendi pont során szóba került, hogy osztrák, szerb és

magyar összefogásból egy közös fellépéssel lehetne megerősíteni a szerb-macedón határt. Ezzel kapcsolatban tudhatnánk-e részleteket? Helyettes államtitkár úr, parancsoljon!

Dr. Hegyaljai Mátyás válasza

DR. HEGYALJAI MÁTYÁS helyettes államtitkár (Belügyminisztérium): Köszönöm szépen, alelnök úr. Képviselő asszony, igen, először találkoztunk. Köszönöm szépen, hogy úgy gondolja, találkozunk többször a jövőben is, ebben azonos a várakozásunk. Én egyébként nagyon szívesen jövök ide, mert mindig olyan független jobb- és baloldali személyek vannak ebben a bizottságban, akik kifejezetten érdeklődnek az EU-s kérdések iránt. Mivel az EU-s kérdésekkel foglalkozom egy jó ideje, ezért azt gondolom, hogy ebben nagyon megtaláljuk a közös hangot.

A schengeni regisztrációs rendszerben kitalálták az EES-t, a határregisztrációs rendszert, az ETIAS-t, mint előzetes utasadat-nyilvántartási rendszert. Ez mind azért volt, hogy tudják követni azokat a személyeket, akik belépnek az Európai Unióba és azt is lássuk, amikor kilépnek. Nem minden országban működik egy ilyen rendszer, Magyarországon egyébként működik, tehát mi ezt tudtuk prezentálni, de nem lehetett kimutatni például túltartózkodókat. Mert bejött egy olyan helyen, ahol rögzítik a belépést és kiment egy olyan országban, ahol nem rögzítik a kilépést. Ez a rendszer egy informatikai rendszer. Ha visszanézünk az EU-s informatikai rendszerekre, én már láttam néhányat, de egyikre sem emlékszem, hogy határidőben elkészült volna. Azt gondolom, hogy itt picit hasonló a szituáció. Úgy tudom, hogy most 2023 júniusamájusa a következő határidő. Ez pusztán abból adódik, hogy van egy-két olyan tagállam, aki nem készült el az informatikai fejlesztéssel. Tehát ez nem politikai kérdés, ez tisztán technikai kérdés. A többiek hiába készültek el a technikai fejlesztéssel, Magyarország például az élbolyban van, az első három legjobban felkészült országban, de a rendszert minden országban csak ugyanazon a napon lehet egyszerre bevezetni. Ezért a jó tanulók is most kicsit lemaradnak a rossz tanulókkal együtt. Azt gondolom, hogy erre most ez a megoldás, és mi is bízunk benne, hogy elindul jövő év májusában - várhatóan akkor később indul majd az ETIAS-rendszer - és így az ütemezésnek megfelelően minden meglesz, az interoperabilitási összeköttetések is, úgyhogy végül lesz egy biztonságosabb belépést, itt tartózkodást, veszélyes elemeket kiszűrő rendszer. Erre ezt tudnám mondani.

A képviselő úrnak is köszönöm a kérdését. Ha jól értem, a szándék az Ukrajnából menekült, menedéket kapott személyekkel... *(Fekete-Győr András: Nem! Azokkal kapcsolatban, akik Szíriából menekültek adott esetben vagy Afrika más országaiból.)* Szíriából menekültek, tehát akik a korábbi kategóriát képviselik *(Fekete-Győr András: Igen, így van!)*, mondjuk, a balkáni útvonalon érkeztek Magyarországra. Akik menedékjogi státust kaptak Magyarországon, gyakorlatilag mindenféle jogosultságot, ami ezzel társul, a jövőben is élveznek. Itt nincs semmi olyan elképzelés, hogy hagyják el az országot, hiszen fontos tudni, hogy Magyarországnak ugyan szigorú a menekültpolitikája, ezt talán ön jobban tudja a parlamentben, mint én, viszont aki megkapja a menedék státust vagy bármilyen oltalmazotti védelmi státust, úgy ítéljük meg, hogy őt nem fogjuk Magyarországról kiküldeni, hiszen ezeknek az embereknek valóban szükségük van a segítségre. Mi azokat az embereket nem szeretnénk itt látni, akinek egyáltalán nincs joga belépni és nekik nem is adjuk meg ezt a státust. Tehát ezért Magyarországon ez nagyon szigorú. Sőt, azt gondolom, ennek nemcsak politikai oka van, hanem szakmai oka is van, hiszen nem mindegy, hogy kit fogadunk be, meg kit nem. Nekem van egy kis rendészeti múltam az életem során és folyamatosan azt mondom, hogy ezekről az emberekről mi csak onnan tudunk bármit, hogy itthon regisztráltuk őket. Hogy előtte tanár volt egyetemen, egy bűnözői csoport vezetője volt

vagy kőműves, vagy terrorista, semmit nem tudunk, ugyanis a származási országból semmi információt nem kapunk meg. Ezek az emberek több mint 90 százalékban okmány nélkül érkeznek, van, aki inkább száz százalékhoz közelíti ezt a statisztikát, ezt csak körülbelül mondom, mert nem ellenőriztem ezt a kérdést, amikor idejöttem, és az nagyon fontos, azt gondolom, hogy egy társadalomba olyanokat fogadjunk be, akik valóban rászorulnak a segítségre és valóban nem jelentenek biztonsági kockázatot azoknak, akik itt laknak. Mert az egy dolog és szép dolog, hogy segítünk idegen embereknek, akikről, hangsúlyozom, nem tudjuk, hogy kik, gondoljuk, hogy mindenki bona fide, rendes ember, de kiderült Párizsban, hogy azért volt köztük olyan is, aki részt vett a terrorcselekményekben. Ettől függetlenül, azt gondolom, arra is nagyon figyelniünk kell, hogy azokat az állampolgárokat, akik itt laknak Magyarországon, akár magyar, akár menekült... mert aki már menekült, ahogy ön is mondta, ugyanazokat a jogokat élvezzi, dolgozhatnak, tanulhatnak itt, ha nem követnek el semmilyen rendkívüli bűncselekményt, akkor Magyarországon integrálódnak a társadalomba a saját alkalmazkodóképességüknek megfelelően, a feltételeket megkapják, retorzió őket nem éri, hátrányba nem kerülhetnek. Úgyhogy valószínűnek tartom, hogy a jövőben is ez lesz a politika, hiszen az emberség is azt kívánja meg. Látjuk, hogy nem mindenki háborús területről érkezik és nagyon sokan azt állítják, amikor ideérkeznek, a tolmácsok meg nem értenek szót velük, nagyon sokan ismerjük ezeket a sztorikat, a sajtóban is megjelentek.

Alelnök úr, ön kérdezte az osztrák-szerb és a magyar határvédelmi együttműködést. Ahogy említettem, már most is az osztrákok itt vannak a magyar határon, a törökök is, a csehek is itt vannak, mi pedig ott vagyunk a szerb és macedón határon. Korábban egyébként Szerbiának is adtunk támogatást, hosszú-hosszú éveken keresztül adtunk kontingenst, általában 30 fővel voltunk ott először minden hónapban, aztán kéthavi váltásban, mindig úgy, ahogy a szerb fél kérte. Mi nem erőltettük rá a szerb félre azt, hogy milyen támogatást biztosítsunk számukra. Azt mondtuk, hogy szükség van erre, ismerjük a helyzetet, amit kérnek, azt mi adjuk.

Felmerült egy olyan, ez már korábban is Pintér Sándor belügyminiszter úrtól elhangzott több helyen is, hogy nem szakaszosan kellene az egyes EU-országok határait megvédeni, hanem a határvédelmet toljuk ki az EU lehető legkülsőbb határára, mert akkor összességében sokkal kisebb erővel, sokkal rövidebb szakaszon hatékonyabban lehet megvédeni a határt, gondolok nyilván a bolgár-török és a görög-török határra. Ez volna az igazi megoldás. Amíg ez nincs, addig megvolt a miniszterelnök úr csúcstalálkozója a partnerével osztrák és szerb viszonylatban, majd ezt követően Sziijártó külügyminiszter úr tárgyalta kinn a szerbekkel, hogy milyen formában tudjuk majd segíteni ezt a határvédelmet Szerbiában, hogy minél távolabb, akár a szerb-macedón határon minél távolabb kerüljön az Európai Uniótól a védelmi vonal. Ez jelen pillanatban tárgyalás alatt van, egyeztetések folynak, hogy ki milyen tekintetben tud ehhez hozzájárulni. Nyilván fontos, hogy a szerb partner hogyan tudja ezeket az egységeket fogadni, hol tudja elhelyezni. Azt gondolom, ez most kapott egy irányt, született egy döntés, Most ennek a tárgyalása van folyamatban. A szerbektől várunk egy anyagot, ha jól tudom, de a technikai részleteket nem tudom teljes mélységben. Egyébként az ORFK kapott megbízást a mi részünkről arra, hogy ezt kidolgozza, hiszen ők hajtják végre a magyar határon is a határvédelmet, ők képviselik Magyarországot a Frontex igazgató tanácsában. Logikus, hogy olyan emberek véleményét kérjük ki, akik technikailag meg tudják mondani, hogy mire van szükség és milyen erőkre ezen a területen.

Azt gondolom, hogy ez egy jó irány. Nyilván azt látni kell, hogy ha a védelmi vonalat minél távolabb tudjuk vinni az EU határtól, annál nagyobb esélyünk van arra, hogy ezeket az embereket kiszűrjük. A török-görög határ azért lenne ideális, illetve a

tengeri határok védelme, mert ha már ezen túljutottak, elérték a Balkánra, nem fognak visszafordulni. Látjuk a 220 ezres számot itt, Magyarországon, ezek az emberek eljöttek 5-6 ezer kilométert valahonnan. Azért, mert Szerbiában vannak vagy Magyarországon, vagy Ausztriában, sokan nem is tudják, nem fognak visszafordulni. Tehát látni kell, hogy ha már ide bejutottak, itt fognak keringeni nálunk, majd később a jobb országokban, az EU-s országokban. Ez az évi 50 ezres visszaszállítás, vagy a Frontex-szel együtt 70 ezer, most nem tudom, nem néztem a statisztikát, azért az elmondott számokhoz képest azt jelenti, hogy folyamatosan, évről évre többszöröse, aki bejön és töredéke, aki távol marad.

Úgyhogy, ha ezt a védelmi vonalat tényleg sikerül, ez egy lépés. Nyilván ezek a nyugat-balkáni országok az EU-tagság felé tartanak, ez is lesz a jövő, én biztos is vagyok benne. Az volna az érdekünk, hogy ez a jövő minél előbb bekövetkezzen, mert azért Európának és ezen belül is azért az EU-nak nemsokára, úgy gondolom, az integráns részét fogják képezni. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönjük helyettes államtitkár úrnak a válaszait, képviselőtársaimnak pedig az aktív részvételt.

Az ülés berekesztése

Szeretném tájékoztatni önöket, hogy a bizottságunk következő ülése előkészítés alatt áll. Vélhetően és várhatóan november második hetében fog sor kerülni rá. Ezzel a bizottsági ülést bezárom.

(Az ülés befejezésének időpontja: 10 óra 51 perc)

Tessely Zoltán
a bizottság alelnöke

Jegyzőkönyvvezetők: dr. Lestár Éva és Horváth Éva Szilvia